

Struktura gleby - jak ją poprawić?

Autor: dr hab. Roman Waclawowicz

Data: 12 stycznia 2018

Struktura gleby jest jednym z najważniejszych czynników decydujących o żyzności. Gleba strukturalna to taka, w której drobne części mechaniczne gleby są ze sobą połączone (zlepione) i tworzą skupienia zwane agregatami. Ich wielkość jest różna, ale najkorzystniejsza z punktu widzenia rolniczego jest frakcja o średnicy 2–4 mm.

Rola charakteryzująca się korzystną strukturą sprzyja bowiem gromadzeniu wody opadowej, zapobiega wymywaniu składników pokarmowych do wód gruntowych, a także umożliwia właściwe napowietrzenie gleby.

Struktura gleby

Agregaty glebowe różnej wielkości.

Gleba strukturalna ułatwia kiełkowanie i wschody roślin, umożliwia właściwą penetrację korzeni roślin, przyczynia się do lepszego przesiąkania wody opadowej, dzięki czemu **nie powstają zastoiska wodne po gwałtownych lub długotrwałych opadach**. Obecność agregatów glebowych zmniejsza opór gleby w trakcie wykonywania zabiegów uprawy roli. To ogranicza **zużycie części roboczych maszyn i narzędzi rolniczych** oraz generuje oszczędności paliwa. Rola strukturalna stwarza ponadto odpowiednie warunki do rozwoju życia biologicznego gleby, warunkującego prawidłowy wzrost i rozwój roślin, przyczynia się również do wzrostu odporności gleby na erozję wodną i wietrzną.

Nawożenie obornikiem

Podstawowym czynnikiem sprzyjającym powstaniu struktury i polepszeniu jej trwałości jest

nawożenie obornikiem. Jeśli nie dysponujemy tym nawozem to funkcję tę z powodzeniem mogą pełnić międzyplony oraz plony uboczne, w tym słoma i liście buraka cukrowego. Korzystnie na strukturę roli oddziałuje również wapnowanie gleby, a także zastosowanie **sztucznych środków strukturotwórczych** (niestety dość drogie i rzadko używanych).

Gleba strukturalna sprzyja dobrym wschodom pszenicy.

Co jeszcze wpływa pozytywnie na glebę?

Duże znaczenie ma także stosowanie **prawidłowego płodozmianu**. Im bardziej jest on zróżnicowany i im więcej resztek roślinnych pozostaje na polu, tym na ogół struktura jest lepsza.

Do agronomicznych czynników pozytywnie wpływających na powstawanie oraz utrzymanie się struktury agregatowej należy m.in. **ograniczenie intensywności uprawy roli**. Cel ten można osiągnąć poprzez **spłycenie orek, zastąpienie pługa innymi narzędziami** (kultywator, brona talerzowa, agregat uprawowy) lub **zmniejszenie liczby zabiegów uprawowych**.

Orka w czasie suszy niszczy strukturę gleby.

Zabiegi uprawowe powinny być ponadto wykonane przy **odpowiedniej wilgotności**. Jeśli gleba jest zbyt sucha dochodzi do nadmiernego jej rozpylania, natomiast gdy za wilgotna – do zamazywania. Do pogorszenia parametrów struktury dochodzi również, jeśli używamy **ciężkiego sprzętu rolniczego**. Jego niekorzystne oddziaływanie możemy ograniczyć poprzez **stosowanie kół bliźniaczych, obniżanie ciśnienia w kołach, użycie techniki „psiego chodu” lub zastosowanie napędu gąsienicowego**.